

การบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมสู่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ The Integration of Cultural Capitals to Community- based Tourism Development Seashore KhlongDan, Bangbo District, Samutprakan Province

วันที่รับบทความ: 30 พฤษภาคม 2567

จักรพันธ์ พรหมฉลุย ¹

วันที่แก้ไขบทความ: 2 กรกฎาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ: 9 กรกฎาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) รวบรวมทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่ชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ 2) ศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในการเลือกเส้นทางและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว และ 3) เสนอแนวทางการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมสู่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชน เป็นการวิจัยรูปแบบผสมผสานระหว่างระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 และข้อ 3 ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ประชาชน หัวหน้าส่วนราชการ และประชาชนที่มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 41 คน นำเสนอผลการวิจัยด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติวิจัย ได้แก่ t-test, F-test การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นชุมชนที่มีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับสายน้ำตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันผ่านคุณค่าที่สำคัญด้านประวัติศาสตร์ สุนทรียภาพ วิชาการ และสังคม โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ อาชีพ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมประเพณี 2) นักท่องเที่ยวเลือกสถานที่ท่องเที่ยวจากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สร้างประสบการณ์ให้ตนเองได้ สนใจเข้าร่วมกิจกรรมทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาด้านอาชีพโดยมีเจ้าของภูมิปัญญาเป็นผู้ถ่ายทอดและฝึกสอนให้ในแหล่งท่องเที่ยว และ 3) แนวทางในการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมสู่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนชายทะเลคลองด่าน ได้แก่ การสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกและหน่วยงานเครือข่าย การส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนเห็นคุณค่าของทุนทางวัฒนธรรม สร้างความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตน ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในชุมชน แบ่งปันผลประโยชน์ให้กับสมาชิกในชุมชน และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

คำสำคัญ: ทุนทางวัฒนธรรม การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ชายทะเลคลองด่าน สมุทรปราการ

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
e-mail: jakkapan.p.dru.ac.th

The Integration of Cultural Capitals to Community-based Tourism Development Seashore KhlongDan, Bangbo District, Samutprakan Province

Received: May 30, 2024

Jakkapan Promchaluay ¹

Revised: July 2, 2024

Accepted: July 9, 2024

Abstract

This research aimed to 1) study and collect cultural capital in the Klong Dan Seashore community area, Bang Bo District, Samut Prakan Province, 2) study tourist behavior in selecting routes and forms of tourism activities in the Khlong Dan Seashore community, Bang Bo District, Samut Prakan Province, and 3) propose guidelines for integrating the cultural capital model into the development of tourist attractions in the Khlong Dan Seashore community, Bang Bo District, Samut Prakan Province. This research used a mixed methodology of qualitative and quantitative research according to research objectives 1 and 3. Interviews were conducted with key informants, including local leaders, community leaders, scholars, heads of government agencies, and stakeholder citizens, by specifying a sample of 41 people. Content analysis was used to present the research results. The qualitative study was based on a survey of 400 tourists. Data was analyzed using a t-test, an F-test, and an ANOVA. The results of this research were as follows: 1) Khlong Dan Seashore community, Bang Bo District, Samut Prakan Province, is a community whose culture and way of life are mainly related to water from the past to the present through important values of history, aesthetics, academic and social aspects of cultural capital divided into career, way of life, and tradition and culture. 2) The behavior of most tourists is to select tourist attractions from experience tourism activities. They prefer activities based on cultural capital and career wisdom, which owners teach and train. 3) guidelines for Integrating cultural capital into developing tourist attractions in the Khlong Dan Seashore community, Bang Bo District, Samut Prakan Province are the participation of members and network agencies, the encouragement of community members of cultural capital values, the construction of cultural confidence, the promotion of good relationship among community members, the sharing of benefits, and the information exchanges.

Keywords: Cultural capital, Cultural tourism, Seashore Khlong Dan, Samutprakan

¹ Asst.Prof. Dr., Program in Community management, Faculty of Humanities and Social sciences, Dhonburi Rajabhat University
e-mail: Jakkapan.p.dru.ac.th

บทนำ

การท่องเที่ยวถือได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมด้านการบริการที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากการท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้ในลักษณะเกี่ยวเนื่องและเชื่อมโยงต่อกันเป็นลูกโซ่ โดยเริ่มตั้งแต่ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจการคมนาคมและการขนส่ง ธุรกิจโรงแรมและที่พัก ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจจำหน่ายสินค้าและของที่ระลึก และยังรวมถึงการจ้างงาน การสร้างอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้ให้แก่ชุมชนในท้องถิ่น การสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และมุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวในสาขาที่มีศักยภาพ แต่ยังคงรักษาจุดเด่นของประเทศด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม อัตลักษณ์ความเป็นไทย ตลอดจนให้คุณค่ากับสิ่งแวดล้อมไว้ได้ (กองพัฒนาบริการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว, 2566, หน้า 32) จะเห็นได้ว่าการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีบทบาทสำคัญถือเป็นเครื่องมือของการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนให้เกิดความยั่งยืน ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน พร้อมทั้งหารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนท้องถิ่นแหล่งท่องเที่ยวนั้น และแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีศักยภาพในพื้นที่พัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ให้มีความสวยงาม เป็นระเบียบเรียบร้อยเพื่อให้เกิดศักยภาพการท่องเที่ยว พร้อมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เหมาะสำหรับการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ปรับระบบบริการสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ ซึ่งจะช่วยพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น สามารถส่งเสริมให้การท่องเที่ยวของไทยพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในที่สุด

จังหวัดสมุทรปราการ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญที่หลากหลาย อาทิ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม เชิงศาสนา เชิงประวัติศาสตร์ เชิงนิเวศ เชิงสุขภาพ และประเพณีที่สำคัญ เนื่องจากมีพื้นที่ติดต่อกับกรุงเทพฯ และจังหวัดปริมณฑลที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายเชื่อมโยงเป็นเส้นทางท่องเที่ยวทั้งนี้สามารถเดินทางไปกลับได้เพียง 1 วันจึงทำให้นักท่องเที่ยวมีความสะดวกในการเดินทาง และในอนาคตจะมีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด ซึ่งเป็นผลมาจากการเดินทางที่สะดวกจากรถไฟฟ้า และการจัดระบบจราจรที่มีประสิทธิภาพผนวกกับนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว แบบ One Day Trip และศักยภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ ถือเป็นเป้าหมายหนึ่งของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในการพัฒนาเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น สถานตากอากาศบางปู ฟาร์มจระเข้ ชายทะเลสีลม และชายทะเลคลองด่าน แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น องค์พระสมุทรเจดีย์ อุทยานประวัติศาสตร์ทหารเรือหรือป้อมพระจุลจอมเกล้าฯ พิพิธภัณฑ์ทหารเรือ เมืองโบราณ และแหล่งท่องเที่ยวทางขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม เช่น ประเพณีสงกรานต์พระประแดง งานประเพณีรับบัว และงานนมัสการหลวงพ่อบานวัดมงคลโคธาวาส เป็นต้น (กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ, 2566, หน้า 31) จังหวัดสมุทรปราการได้รวมกลุ่มกับจังหวัดฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว เรียกว่า “กลุ่มจังหวัดเบญจบูรพาสุวรรณภูมิ” คือ การรวมกลุ่มของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน อีกทั้งจังหวัดสมุทรปราการยังเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวในภาคกลางตอนบนกับพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จึงมีศักยภาพที่จะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและนันทนาการของ

ภูมิภาคนี้ จากข้อมูลดังกล่าวสะท้อนถึงศักยภาพด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรปราการ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในจังหวัดสมุทรปราการมีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ โดยมีการรวมเอากิจกรรมวัฒนธรรมและวิถีชีวิตดั้งเดิมมาจัดแสดงให้นักท่องเที่ยวได้เพลิดเพลินในการเที่ยวชมและได้สัมผัสการท่องเที่ยวที่สะท้อนอัตลักษณ์ของพื้นที่ ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในจังหวัดสมุทรปราการได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

พื้นที่ชายทะเลคลองด่าน หมู่ 9 ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ถือเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ มีความโดดเด่นของทุนทางธรรมชาติ ทุนทางภูมิปัญญา ทุนทางวัฒนธรรมและทุนทางสังคม อีกทั้งยังเป็นพื้นที่แหล่งเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนชายทะเล ซึ่งมีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนได้ ปัจจุบันชาวบ้านในพื้นที่ได้จัดตั้งกลุ่มเพื่อดำเนินการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในชุมชน และต่อยอดเป็นแหล่งเรียนรู้วิถีชุมชนคลองด่าน ซึ่งจากความเข้มแข็งของกลุ่มองค์กรชุมชนร่วมกับพลังการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ทำให้มีการเริ่มเปิดพื้นที่ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว โดยเน้นการเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรมภูมิปัญญา ศึกษาเส้นทางธรรมชาติ จากความพร้อมของต้นทุน ทรัพยากร และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่ แสดงให้เห็นถึงโอกาสและศักยภาพที่สามารถจะพัฒนาพื้นที่บริเวณชายทะเลคลองด่านให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมเป็นตัวขับเคลื่อนการท่องเที่ยวและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น จากการลงพื้นที่ศึกษาข้อมูล การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ชายทะเลคลองด่านพบว่า ยังขาดการเชื่อมโยงและบูรณาการด้านทุนทางภูมิปัญญา และวัฒนธรรมในท้องถิ่นในการนำมากำหนดอัตลักษณ์และสร้างความแตกต่างให้กับการท่องเที่ยวในพื้นที่ และจากการศึกษางานวิจัยในพื้นที่ส่วนใหญ่ มุ่งเน้นการศึกษาตำบลคลองด่านในมิติอื่นและยังขาดการจัดหมวดหมู่โดยจำแนกตามคุณค่าทุนทางวัฒนธรรม ดังนั้น งานวิจัยครั้งนี้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมทุนทางวัฒนธรรมที่แสดงออกถึงการสัมผัสได้ถึงความเป็นสถานที่ (sense of place) และความเป็นของแท้ (authenticity) ของตำบลคลองด่านที่ยังคงอยู่ให้รอบด้าน

จากเหตุผลและความสำคัญที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา การบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมสู่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อรวบรวมข้อมูลสำคัญต่าง ๆ ในพื้นที่ ร่วมกับการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาชุมชนอย่างมีส่วนร่วมไว้เป็นแนวทางในการพัฒนาต่อยอดและส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนชายทะเลคลองด่าน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนและพัฒนาท้องถิ่นอย่างครอบคลุมทุกมิติ นำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างมีส่วนร่วม เกิดประสิทธิภาพและสร้างความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษา รวบรวมทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่ชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในการเลือกเส้นทางและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อเสนอแนวทางในการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมสู่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เข้ามาท่องเที่ยวในตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ในปีที่ผ่านมา ซึ่งตัวเลขประมาณการนักท่องเที่ยวอยู่ที่ 31,454 คน เมื่อปี 2564 (กิตติพัฒน์ ตุงคะเสรีรักษ์, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 3 มีนาคม 2565) โดยวิธีการคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยวิธีของยามาเน (Yamane, 1973 อ้างถึงใน ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง, 2554, หน้า 184) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ .05 ปรากฏได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 395 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างไว้ 400 คน เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของประชากรโดยใช้การสุ่มแบบไม่คำนึงถึงความเป็น (non-probability sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย ประยุกต์ใช้วิธีการสุ่มแบบสะดวก (convenience sampling)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลที่มีความรู้หรือมีประสบการณ์โดยตรงกับเรื่องที่ต้องการศึกษา (information-rich case) มีความพร้อมและสนใจในการให้ข้อมูลในฐานะผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants) เพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) จำนวน 41 คน ประกอบด้วย ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ ผู้นำชุมชน ราษฎรชาวบ้าน หัวหน้าหน่วยงานงานราชการ ประธานกลุ่มต่าง ๆ ประชาชนที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการวิจัย คือ ต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทพื้นที่ ประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น ต้องมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ทั้งเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ คือแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน มีรายละเอียดดังนี้

แบบสอบถาม (questionnaire) ใช้สำหรับสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยในพื้นที่ชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนั้นได้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลตามลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด ประกอบด้วยข้อคำถาม 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ ระดับการศึกษาและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเลือกเส้นทางและรูปแบบกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 3 รูปแบบการท่องเที่ยวโดยทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่ชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ที่นักท่องเที่ยวสนใจ โดยลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนโดยใช้มาตรวัดแบบ ลิเคิร์ตสเกล (Likert's Scale) 5 ระดับ (Likert, 1967, p. 90) คือ ระดับความน่าสนใจของกิจกรรมและรูปแบบทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามลำดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความสนใจมากที่สุด

- 4 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความสนใจมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความสนใจปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความสนใจน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความสนใจน้อยที่สุด

การแปลผลจากการประมาณค่า (rating scale) โดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean) ของข้อคำถามซึ่งสามารถแปลผลในแต่ละช่วงชั้น ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00 แปลผลว่า มีความสนใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20 แปลผลว่า มีความสนใจมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40 แปลผลว่า มีความสนใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60 แปลผลว่า มีความสนใจน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 แปลผลว่า มีความสนใจน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (open ended question) โดยให้เขียนบรรยาย

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้เตรียมคำถามไว้บางส่วนประกอบด้วย ทิศทางวัฒนธรรมในพื้นที่ชายทะเลคลองด่าน รูปแบบการดำเนินการ และปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินนโยบาย และแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมหน่วยงานที่สนับสนุน และไม่มีคำถามอีกบางส่วนเพื่อความคล่องตัวในการเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ได้จากการรวบรวม ค้นคว้า ศึกษาจากเอกสาร หนังสือ วารสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบและกิจกรรมการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมสู่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ ได้จากแบบสอบถามที่ใช้ในการสอบถามข้อมูลของกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ โดยผู้วิจัยจะทำการรวบรวมแบบสอบถามที่ได้แบบวันต่อวันเพื่อดูความถูกต้อง ความสมบูรณ์และความเป็นเอกภาพของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์

การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน หัวหน้าหน่วยงานราชการ ประธานกลุ่มต่าง ๆ และประชาชนที่มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยใช้วิธีกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1) ผู้วิจัยทำหนังสือ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

1.2) ลงพื้นที่เพื่อแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ชุด ตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.1) ผู้วิจัยทำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

2.2) กำหนดนัดหมายวัน เวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์และผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยการดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พูดคุยถึงประเด็นการศึกษาที่กำหนดไว้โดยทำการบันทึกเสียงและบันทึกลงข้อมูลในแบบสัมภาษณ์

2.3) เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 41 คน

2.4) เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม หากครบถ้วนและสมบูรณ์ทุกฉบับจึงนำไปประมวลผลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (statistical package for the social science) โดยใช้สถิติสำหรับการวิจัยได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-List) ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (frequency) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (percentage) และพฤติกรรมทางเลือกเส้นทางและรูปแบบกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตรภาคขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแบบการเทียบเคียงรูปแบบ (pattern matching) โดยการสร้างข้อสรุปจากการเก็บข้อมูลที่ได้นำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลทางทฤษฎี (theory) และงานวิจัยที่ผ่านมา โดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางของ (Miles & Huberman, 1994, p. 69) ที่ได้เสนอแนะขั้นตอนการจัดเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการวิจัยมีรายละเอียดประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือการลดข้อมูล (data reduction) การจัดรูปแบบข้อมูล (data display) และการร่างข้อสรุปและการยืนยัน (conclusion drawing and verification) (Yin, 2003, p. 47)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

1) จากการศึกษาทุนทางวัฒนธรรมสู่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งการท่องเที่ยวบนฐานทุนทางวัฒนธรรมที่สามารถบ่งบอกถึงความเป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่นของพื้นที่ชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า พื้นที่ชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นชุมชนที่มีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับสายน้ำเป็นหลักตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แม้ปัจจุบันการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เข้ามาในชุมชน

ทั้งในรูปแบบของสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคจะลดบทบาทการพึ่งพิงสายน้ำลงไปบ้าง แต่สมาชิกของชุมชนส่วนใหญ่ยังคงให้ความสำคัญและผูกพันอยู่กับสายน้ำ ดังนั้น ทะเล ลำคลอง และการสัญจรทางน้ำยังทำหน้าที่เชื่อมโยงอาชีพ การตั้งถิ่นฐานและความเชื่อความศรัทธาของคนในชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เข้าไว้ด้วยกัน เห็นได้จากสรุปผลทุนทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบกับแผนที่ทางความคิด รวมทั้งการสัมผัสได้ถึงความเป็นชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผ่านคุณค่าที่สำคัญด้านประวัติศาสตร์ ด้านสุนทรียภาพ ด้านวิชาการ และด้านสังคมของทุนทางวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ซึ่งสามารถแบ่งทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่ชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มภูมิปัญญาด้านอาชีพ กลุ่มภูมิปัญญาด้านวิถีชีวิต และกลุ่มวัฒนธรรมประเพณี หลังจากรวบรวมทุนทางวัฒนธรรมที่ยังคงอยู่ในชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ถัดไปคือการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อแบ่งประเภทของทุนทางวัฒนธรรมและแสดงถึงคุณค่าที่มีความสำคัญสำหรับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ดังตารางที่ 1 นี้

ตารางที่ 1 ทุนทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวและความสำคัญทางวัฒนธรรมต่อชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

ประเภททุนทางวัฒนธรรม	ความสำคัญทางวัฒนธรรม
1. คุณค่าด้านประวัติศาสตร์	
วัดสว่างอารมณ์	พระครูพิพัฒน์โรธกิจ (ปาน) พระเกจิอาจารย์ชื่อดังจากวัดบางเหี้ยนอก (วัดมงคลโคธาวาสในปัจจุบัน) ได้มาปักกลดเป็นประจำได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาประกาศตั้งวัดเมื่อ 25 มกราคม พ.ศ. 2452 วัดมีสภาพทรุดโทรม จนได้ซ่อมสร้างขึ้นใหม่ทั้งหมดเมื่อ พ.ศ. 2500 ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาครั้งหลังเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2509
ตลาดคลองด่าน	เกิดขึ้นเองอย่างเป็นธรรมชาติในรูปแบบตลาดสดชุมชน มีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและอาหารทะเลจำนวนมาก จนกลายเป็นแหล่งวัฒนธรรมการค้าที่สำคัญแห่งเดียวของชุมชน และยังคงสืบทอดมาถึงปัจจุบัน
2. คุณค่าด้านสุนทรียภาพ	
วัดสว่างอารมณ์	พื้นที่วัดอยู่ติดพื้นที่ป่าชายเลน สามารถใช้เรือเข้าถึงได้ เป็นที่ตั้งของพระอุโบสถหลังเก่าและกุฏิของพระครูพิพัฒน์โรธกิจ (ปาน) พระเกจิอาจารย์ชื่อดังจากวัดบางเหี้ยนอก (วัดมงคลโคธาวาสในปัจจุบัน)
วิถีชีวิตริมชายทะเล	พื้นที่ชายทะเล ที่มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ เป็นสถานที่ประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตของชาวบ้านในตำบลคลองด่าน และยังเป็นพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแขนงต่าง ๆ ของตำบลคลองด่าน บริเวณริมคลองด่าน เต็มไปด้วยลักษณะบ้านเรือนแบบไทยสร้างด้วยไม้ทั้งหลัง ยกพื้นมีใต้ถุนตั้งอยู่ริมน้ำ ล้อมรอบด้วยป่าโกงกาง ป่าเสม พร้อมกลิ่นอายอาหารทะเลบริเวณหน้าบ้าน เกือบทุกหลังคาเรือน และมีศาลาริมน้ำอยู่หน้าบ้านให้เรือเทียบท่าก่อนขึ้นเรือน

ตารางที่ 1 ทูทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวและความสำคัญทางวัฒนธรรมต่อชุมชนชายทะเล คลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ (ต่อ)

ศาลเจ้าตัวปูนเท้า	องค์ประกอบอาคารศาลเจ้าส่วนใหญ่ทำจากไม้ มีลักษณะเป็นสถาปัตยกรรมผสมแบบไทยจีน อาทิ ชานและพื้นไม้แบบบ้านเรือนไทย แต่ซุ้มทางเข้า ผนัง และจิตรกรรมแบบจีน
3. คุณค่าทางวิชาการ	
วัดสว่างอารมณ์	พระครูพิพัฒน์โรธกิจ (ปาน) พระเกจิอาจารย์ชื่อดังจากวัดบางเหี้ยนอก (วัดมงคลโคธาวาสในปัจจุบัน) ได้มาปักกลดเป็นประจำได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อ 25 มกราคม พ.ศ. 2452 ซ่อมสร้างขึ้นใหม่ทั้งหมดเมื่อ พ.ศ. 2500 ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาครั้งหลังเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2509 เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของตำบลคลองด่าน ที่มีประวัติศาสตร์เชื่อมโยงกับทุนมนุษย์ ทุนธรรมชาติ ทุนทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรม
กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกะปิ คลองด่าน	เป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่ม การอนุรักษ์ภูมิปัญญาการทำประมง การแปรรูปอาหารทะเล การทำกะปิ มีการถ่ายทอดข้อมูลจากปราชญ์ท้องถิ่น ทำให้พื้นที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกะปิคลองด่าน มีคุณค่าทางวิชาการของชุมชน
การทำกะปิ	การผลิตของชุมชนแถบนี้มีมาอย่างน้อยตั้งแต่ศตวรรษก่อน ลักษณะพื้นที่ลุ่มชายฝั่งเอื้อให้ผลิตอาหารจากทรัพยากรทางทะเลได้ดี หลักฐานจากหนังสืองานแสดงนิทรรศการสินค้าพื้นเมืองไทย ในพระราชพิธีสมโภชพระนครครบร้อยปี พ.ศ. 2425 ทำให้รู้ว่าพื้นที่แขวงเมืองสมุทรปราการมีแหล่งทำเกลือสมุทรสำคัญอย่างน้อย 3 แห่ง คือ เกลื่อนาหลังบ้าน เกลือคลองชันลาย และเกลือคลองทะเล ซึ่งเกลือคลองทะเลนั้นก็ยังทำขายอยู่จนทุกวันนี้ เกลือดีเยี่ยมเป็นเหตุปัจจัยให้การผลิตกะปิเคยของคลองด่านมีคุณภาพสูงและมีความหลากหลาย นับเนื่องจากอยู่ในกลุ่มบ้านทำกะปิเคยริมคลองด่าน ได้ทุนเรียงไว้ด้วยโองมั่งกรมหมักกะปิหลายสิบใบ
ตลาดคลองด่าน	สะท้อนถึงวิถีชีวิตการประกอบอาชีพทางการประมงในแต่ละยุค รวมทั้งวิวัฒนาการและระบบการค้าขายของคนคลองด่าน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
4. คุณค่าด้านสังคม	
วัดสว่างอารมณ์	ใช้ประกอบพิธีกรรมสำคัญทางศาสนา ผูกพันกันระหว่างบ้านและวัด มีความเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตทางน้ำ เช่น การบิณฑบาตทางเรือ และทอดผ้าป่าทางน้ำ ประเพณีแห่หลวงปูปานทางเรือ การสักการะบูชาหลวงปูปาน ซึ่งถือว่าเป็นศูนย์รวมความศรัทธา ที่พึ่งทางใจและจัดพิธีกรรมทางศาสนาของผู้คนในพื้นที่ชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกะปิ คลองด่าน	เป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่ม การอนุรักษ์ภูมิปัญญาการทำประมง การแปรรูปอาหารทะเล การทำกะปิ มีการถ่ายทอดข้อมูลจากปราชญ์ท้องถิ่น และเป็นพื้นที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน
ตลาดคลองด่าน	แหล่งแลกเปลี่ยน ซื้อขาย สินค้าระหว่างคนในชุมชนและคนนอกชุมชน สถานที่จัดงานบุญ เช่น ทอดผ้าป่าและงานประเพณี เช่น แห่หลวงปูปาน งานประจำปีวัดมงคลโคธาวาส งานบุญเทศกาลต่าง ๆ

2) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 40.75 มีอายุ 20 ปี หรือต่ำกว่า จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.25 มีสถานภาพโสด จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปจำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.25 รายได้ต่อเดือน ไม่เกิน 10,000 บาทจำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50

พฤติกรรมการเลือกเส้นทางและรูปแบบกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ของการเดินทางเพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อน จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ส่วนใหญ่เดินทางกับญาติหรือคนในครอบครัว จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 50.75 เดินทางด้วยรถส่วนตัวจำนวน 293 คน คิดเป็นร้อยละ 73.25 มีจำนวนผู้เดินทาง 4-5 คน จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00 มีค่าใช้จ่าย 1,001-2,000 บาท จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 ความถี่ในการเดินทางต่อปีมากกว่า 9 ครั้งขึ้นไป จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 67.00 เลือกสถานที่ท่องเที่ยวโดยดูจากรูปแบบการท่องเที่ยวและกิจกรรมที่สามารถสร้างประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวให้ตนเองได้ จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวจากอินเทอร์เน็ต/โซเชียลมีเดีย จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 65.50 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาด้านอาชีพ โดยมีเจ้าของภูมิปัญญาเป็นผู้ถ่ายทอดและฝึกสอนให้ อาทิ การทำกะปิ การทำปลาตากแห้ง การทำน้ำเคย การเลี้ยงหอยแมลงภู การเลี้ยงสัตว์ทะเลด้วยน้ำ จำนวน 333 คน คิดเป็นร้อยละ 24.82 และส่วนใหญ่ต้องการจัดกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว หรือสถานที่จริงที่มีการสาธิตหรือจัดกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีไทยนั้น ๆ อยู่แล้ว เพื่อสร้างบรรยากาศ ในการสัมผัสวัฒนธรรมอย่างแท้จริง จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 79.25

3) การบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมสู่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอ บางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สู่เส้นทางท่องเที่ยวสัมผัสวัฒนธรรม ประเพณีและประวัติศาสตร์ ที่สะท้อนถึงทุนทางวัฒนธรรม 3 แบบ ได้แก่ ภูมิปัญญาด้านอาชีพ อาทิ การทำกะปิ การทำปลาตากแห้ง การทำน้ำเคย การเลี้ยงหอยแมลงภู การเลี้ยงสัตว์ทะเลด้วยน้ำ เป็นต้น ภูมิปัญญาด้านวิถีชีวิต โดยเป็นการสะท้อนอัตลักษณ์วิถีการดำเนินชีวิต อาทิ การอยู่อาศัยริมชายทะเล การเดินทางโดยเรือ เป็นต้น และ วัฒนธรรมประเพณี โดยการเข้าร่วมกิจกรรมเทศกาลและงานประเพณีท้องถิ่นที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม อาทิ ประเพณีแห่หลวงปู่ปานทางเรือ งานประจำปีศาลเจ้า เป็นต้น โดยมุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่กำลังได้รับความนิยม และตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน นักท่องเที่ยวได้ประโยชน์ในการเรียนรู้และความสวยงาม สามารถนำเสนอสู่สื่อโซเชียลมีเดียได้ สามารถสร้างประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวที่แปลกใหม่ และแตกต่าง โดยมีการพัฒนากิจกรรมทั้ง 3 รูปแบบ ดังนี้ 1) กิจกรรมการเรียนรู้ทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาด้านอาชีพ ได้แก่ การทำกะปิ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้สูตรการทำกะปิ คลองด่าน ลงมือทำตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้าย ผ่านการเล่าเรื่องโดยเจ้าของภูมิปัญญาของนายขวัญเมือง อยู่ณาน ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกะปิคลองด่านและปราชญ์ท้องถิ่นการทำกะปิ ซึ่งเป็นผู้สืบทอดภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษโดยมุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส ได้รับประสบการณ์ตรงทั้งกลิ่นและรสชาติแบบดั้งเดิมด้วยวัตถุดิบในท้องถิ่น 2) กิจกรรมการล่องเรือเรียนรู้วิถีชีวิตชาวประมงจากคลองด่าน ออกสู่อ่าวไทย เรียนรู้วิถีชีวิตและการประกอบอาชีพของคนคลองด่าน และ 3) กิจกรรมเรียนรู้ทุนทาง

วัฒนธรรมและวัฒนธรรมประเพณีในพื้นที่ตำบลคลองด่าน สักการะพระเจดีย์คู่ตำบลคลองด่าน หลวงปู่ปานที่วัดมงคลโคธาวาส และเข้าสักการะกุฏิหลวงปู่ปานหลังเก่า ที่วัดสว่างอารมณ์ กิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่กำลังได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว ซึ่งในการร่วมกิจกรรมนี้นักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้ข้อมูลทางศิลปวัฒนธรรมในพื้นที่ชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ กิจกรรมดังกล่าวสามารถส่งมอบคุณค่าสูงสุดให้กับนักท่องเที่ยวและเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเจ้าของภูมิปัญญา ชุมชนสามารถสร้างคุณค่าให้กับกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้วยการออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นการสร้างข้อได้เปรียบหรือข้อแตกต่างที่มีมากกว่าชุมชนท่องเที่ยวอื่น ๆ นักท่องเที่ยวจะได้รับประโยชน์สูงสุดจากกิจกรรมท่องเที่ยว ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจและรู้สึกคุ้มค่า เป็นการป้องกันการลอกเลียนแบบทางวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี และใช้การสื่อสารเรื่องราวอย่างสร้างสรรค์ Story Telling โดยนำเสนอผ่านรูปแบบการตลาดใหม่ ๆ ร่วมกับผู้ประกอบการนำเที่ยวรุ่นใหม่เพื่อดำเนินธุรกิจเพื่อสังคม เพื่อเป็นการสร้างการรับรู้แก่นักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืนต่อไป

2. อภิปรายผลการวิจัย

1) พื้นที่ชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นชุมชนที่มีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับสายน้ำเป็นหลักตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แหล่งน้ำยังทำหน้าที่เชื่อมโยงอาชีพ การตั้งถิ่นฐานและความเชื่อความศรัทธาของคนในชุมชนเข้าไว้ด้วยกัน ผ่านคุณค่าที่สำคัญด้านประวัติศาสตร์ ด้านสุนทรียภาพ ด้านวิชาการ และด้านสังคมของทุนทางวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ซึ่งสามารถแบ่งทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่ชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มภูมิปัญญาด้านอาชีพ กลุ่มภูมิปัญญาด้านวิถีชีวิต และกลุ่มวัฒนธรรมประเพณี ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบทุนทางวัฒนธรรมของ Pierre Bourdieu (1986, pp. 47-50) กล่าวว่า ทุนทางวัฒนธรรมจะปรากฏได้ 3 รูปแบบ กล่าวคือ 1) สิ่งที่มีตัวตนอยู่ในตัวคนและแต่ละกลุ่มคนมาอย่างยาวนาน (embodies state) 2) เป็นสิ่งที่เป็รูปรธรรม (objectified state) และ 3) ความเป็นสถาบัน (institutionalization state) ทำให้เกิดความสามัคคี ประเพณี หรือกิจกรรมร่วมกันของสังคม นอกจากนี้ ทุนทางวัฒนธรรมที่สำคัญชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบไปด้วยพื้นที่และสถานที่ที่มีคุณค่าด้านประวัติศาสตร์ ด้านสุนทรียภาพ ด้านวิชาการ และด้านสังคม และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ICOMOS (1999, pp. 23-24) กล่าวว่า ทรัพยากรทางวัฒนธรรม คือมรดกทางวัฒนธรรม แบ่งเป็น 1) มรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรม (tangible cultural heritage) คือ สิ่งที่มีมนุษย์ได้สร้างขึ้นมา และ 2) ทุนทางวัฒนธรรมที่เป็นนามธรรม (intangible cultural heritage) ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ถือเป็นต้นทุนทางวัฒนธรรมที่สำคัญในการนำมาพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งได้ แต่อย่างไรก็ดีทุนทางวัฒนธรรมที่ยังคงอยู่ในชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ มีความสำคัญในระดับที่แตกต่างกันออกไป โดยการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถจำแนกผลการจัดลำดับความสำคัญของทุนทางวัฒนธรรมในชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ได้สองแบบ คือ รูปแบบที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ระดับความสำคัญของพื้นที่หรือ

สถานที่ทางวัฒนธรรมขึ้นอยู่กับปริมาณของคุณค่าที่มีอยู่ภายในทุนทางวัฒนธรรมแต่ละแห่งเอง และรูปแบบที่ 2 เป็นการวิเคราะห์การประเมินของกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นการนำวิถีชีวิตของชุมชนมาต่อยอดเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และลงมือทำด้วยตนเองร่วมกับเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น เป็นการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างกัน นักท่องเที่ยวจะได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ ในพื้นที่ที่เป็นจุดเริ่มต้นของเรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรมภูมิปัญญา ช่วยสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว เกิดการกระจายรายได้ลงสู่ชุมชนท้องถิ่นมากขึ้น โดยที่ภูมิปัญญาดั้งเดิมนั้นจะต้องมีการปรับโฉมให้มีเสน่ห์และมีความร่วมสมัย บนฐานแห่งอัตลักษณ์ของชุมชนและบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมสู่การนำมาพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของชุมชน โดยพัฒนาภายใต้แนวคิด Value Capture ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่ม กิจกรรมท่องเที่ยวที่มีมุมมอง 2 มิติ ได้แก่ การส่งมอบคุณค่าสูงสุดให้กับนักท่องเที่ยวและมิติที่สองคือ มุมมองของเจ้าของภูมิปัญญาวัฒนธรรมนั้นจะได้ผลตอบแทนกลับจากคุณค่านั้นอย่างไร นอกจากนี้ยังมีการใช้แนวคิด Value Creation ซึ่งเป็นกระบวนการที่จะนำมาสร้างคุณค่าให้กับกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย การสร้างลักษณะกิจกรรมให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว (feature) ข้อได้เปรียบหรือข้อแตกต่างที่มีมากกว่าคู่แข่ง (benefit) ประโยชน์ที่ได้จากการกิจกรรมท่องเที่ยวนั้น ๆ (advantage) การทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจหรือความสบายใจ (pain relief) ความรู้สึกคุ้มค่า (gain) ซึ่งการใช้แนวคิด Value Capture และ Value Creation จะสามารถเพิ่มคุณค่าและสร้างมูลค่าให้กับเจ้าของภูมิปัญญาและสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน เป็นการป้องกันการลอกเลียนแบบหรือการ copy วัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี โดยใช้การสื่อสารเรื่องราวอย่างสร้างสรรค์ Story Telling นำเสนอผ่านรูปแบบการตลาดใหม่ ๆ เพื่อให้เข้าถึงนักท่องเที่ยวในปัจจุบันที่มีความสนใจการท่องเที่ยววิถีชุมชนบนฐานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมได้

2) การบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมสู่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย 6 ประการ คือ สร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกและหน่วยงานเครือข่ายทุกภาคส่วน ส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนเห็นคุณค่าของทุนทางวัฒนธรรม สร้างความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตน ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในชุมชน แบ่งปันผลประโยชน์ให้กับสมาชิกในชุมชน และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร นำไปสู่เส้นทางการท่องเที่ยวสัมผัสวัฒนธรรม ประเพณี และประวัติศาสตร์ที่สะท้อนถึงทุนทางวัฒนธรรม 3 แบบ ได้แก่ ทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาด้านอาชีพ โดยมีเจ้าของภูมิปัญญาเป็นผู้ถ่ายทอดและฝึกสอนให้ ทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาด้านวิถีชีวิต โดยเป็นการสะท้อนอัตลักษณ์วิถีการดำเนินชีวิต และทุนทางวัฒนธรรมและวัฒนธรรมประเพณี โดยการเข้าร่วมกิจกรรมเทศกาลและงานประเพณีท้องถิ่นที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ทำให้เกิดความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในพื้นที่ชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ มุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม สามารถสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่แปลกใหม่และแตกต่าง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรพงศ์ ผูกู และวราภรณ์ ดวงแสง (2560) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนบนฐานวัฒนธรรมของบ้านลงเหนือ หมู่ที่ 4 ตำบลลงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

ที่ใช้มรดกทางวัฒนธรรมเป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่สามารถดำรงรักษาไว้ซึ่งวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของท้องถิ่นและยังเป็นการสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อมเป็นรูปแบบที่ชุมชนอื่น ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนและการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศัชพล จันเพชร และพิทักษ์ศิริวงศ์ (2560) ได้ศึกษาการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน: กรณีศึกษา ชุมชนบ้านซากแก้ว อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่าการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านซากแก้ว ประกอบด้วย 1) เมื่อใดที่เกิดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างชุมชนและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการ 2) เมื่อใดที่ชุมชนมีความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการจะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ 3) เมื่อใดที่ชุมชนเกิดการเรียนรู้และเห็นประโยชน์ต่าง ๆ ร่วมกันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ อย่างมีเอกภาพภายในชุมชน 4) เมื่อใดชุมชนเกิดองค์ความรู้และเห็นคุณค่าของทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นจะนำไปสู่ความหวงแหนในสิ่งเหล่านั้น และ 5) เมื่อใดที่หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการจัดการทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นจะทำให้ชุมชนเกิดความตื่นตัวและสนใจในประโยชน์ของสิ่งเหล่านั้น ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤตล สุวดีศรีและมัสลิน ปูนอน (2562) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดมหาสารคามเพื่อไปสู่เมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์ พบว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดมหาสารคามเพื่อไปสู่เมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้นั้น จะต้องเน้นการพัฒนาด้านองค์ความรู้และการศึกษา โดยมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ เช่น การอบรม ความเป็นมาทางด้านประวัติศาสตร์วัฒนธรรมประเพณี และสามารถสืบค้นได้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ประเด็นถัดมาจะต้องเน้นการพัฒนาด้านการสร้างสรรค์ผลงาน ให้มีความกลมกลืนกับธรรมชาติ วัฒนธรรม หรือประเพณีและเป็นผลงานที่สามารถพัฒนาต่อยอดได้และต้องพัฒนาด้านเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่ มีการนำเสนอข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีความเชื่อมโยงการท่องเที่ยวผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ เว็บไซต์และแอปพลิเคชันต่าง ๆ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุชาดา รักแก้ว (2560) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอมือกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลตำบลนครชุม ได้แก่ 1) ด้านแหล่งหรือกิจกรรมท่องเที่ยว ควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนแล้วให้ชุมชนบริหารจัดการตนเองสามารถช่วยเหลือและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน 2) ด้านการบริการการท่องเที่ยวควรจัดสถานที่จำหน่ายสินค้าและของที่ระลึกไว้บริการนักท่องเที่ยวและให้พ่อค้าแม่ค้าแต่งกายแบบย้อนยุค เพื่อเป็นการสร้างเสน่ห์และดึงดูดนักท่องเที่ยวจัดบริการyumckุเทศก์หรืออาสาสมัครนำเที่ยวของชุมชน และจัดบริการที่พักที่สะอาดและปลอดภัย ไว้บริการนักท่องเที่ยว และ 3) ด้านการตลาดการท่องเที่ยว ควรสนับสนุนให้ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการขายร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน จัดระบบการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้มีคุณภาพโดยปรับปรุงและตรวจสอบ การประชาสัมพันธ์ในเฟซบุ๊กหรือเว็บไซต์ของเทศบาลให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและทันสมัย และการร่วมมือกับสมาคมการท่องเที่ยวภาคธุรกิจโรงแรมที่พักในการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีมากขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไปวางแผนและกำหนดนโยบายเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและพัฒนาได้อย่างยั่งยืน
2. ควรมีการบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน โดยร่วมกันจัดการการท่องเที่ยวโดยทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่ชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
3. สถาบันอุดมศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดทำหลักสูตรการจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หลักสูตรนักร้องเพลงชุมชน หลักสูตรด้านอาหาร หลักสูตรด้านการจัดการสถานที่ หลักสูตรด้านการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาการออกแบบสื่อสร้างสรรค์เพื่อหนุนเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในพื้นที่ชุมชนชายทะเลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อสร้างการรับรู้ภาพลักษณ์ที่ดีแก่นักท่องเที่ยว
2. ศึกษาการจัดการพื้นที่วัฒนธรรม (cultural space) ที่สอดคล้องกับการท่องเที่ยววิถีไทย เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสประสบการณ์การท่องเที่ยววิถีไทยในแหล่งท่องเที่ยวจริง ซึ่งจะก่อให้เกิดการรับรู้คุณค่าที่แท้จริงในแหล่งท่องเที่ยว
3. ศึกษาทุนทางวัฒนธรรมร่วมกับพลังซอฟต์แวร์ในพื้นที่ตำบลคลองด่าน เพื่อสร้างรูปแบบและเส้นทางท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

บรรณานุกรม

- กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ. (2566). **แผนพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ฉบับทบทวน ปี 2567**. สมุทรปราการ: กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ.
- กองพัฒนาบริการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว. (2566). **แผนพัฒนาบริการท่องเที่ยว พ.ศ. 2566-2570**. กรุงเทพฯ: กองพัฒนาบริการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว.
- คัชพล จันเพชร และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2560). การบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน: กรณีศึกษา ชุมชนบ้านซากแก้ว อำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี. **วารสารการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 10(1), หน้า 111-121.
- นฤตล สวัสดิ์ศรี และมัสลิน ปูนอน. (2562). รายงานการวิจัยเรื่องศึกษาแนวทางการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อไปสู่เมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, สถาบันวิจัยและพัฒนา.
- ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง. (2554). การทำวิจัยทางสังคมศาสตร์: หลักการปฏิบัติวิธีปฏิบัติและสถิติ. ชลบุรี: สำนักพิมพ์คมอิน.
- วรพงศ์ ผูกู และวราภรณ์ ดวงแสง. (2560). รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนบนฐานวัฒนธรรมบ้านลวงเหนือ หมู่ที่ 4 ตำบลลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาการท่องเที่ยว, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สุชาติ รักเกื้อ. (2560). แนวทางพัฒนาการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ICOMOS Australia. (1999). **The Burra Charter: The Australia ICOMOS Charter for Places of Cultural Significance**. Australia: ICOMOS.
- Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In Reading in Fishbein, M (Ed.), **Attitude Theory and Measurement** (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.
- Miles, M.B., & Huberman, A.M. (1994). **Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook**. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Pierre Bourdieu. (1986). **The Forms of Capital**. Retrieved from https://home.iitk.ac.in/~amman/soc748/bourdieu_forms_of_capital.pdf
- Yin, R.K. (2003). **Case Study Research: Design and Methods**. (3rd Ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.